

Ίδρυση (Δ)ΠΜΣ

(Βάσει του Ν. 4957/2022, άρθρα 80-89)

(Άρθρο 80) Η ίδρυση Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών περιλαμβάνεται στο πολυετές αναπτυξιακό σχέδιο κάθε Τμήματος/Σχολής του ΑΕΙ και εντάσσεται στον στρατηγικό σχεδιασμό του ΑΕΙ. Τα Π.Μ.Σ. οργανώνονται από ένα ή περισσότερα Τμήματα του ίδιου ή άλλου ΑΕΙ της ημεδαπής και αποσκοπούν στην προαγωγή της γνώσης, στην ανάπτυξη της έρευνας και στην ικανοποίηση των εκπαιδευτικών, ερευνητικών και αναπτυξιακών αναγκών της χώρας. Διέπονται από επιστημονική συνοχή, έχουν αντικείμενο συγγενές προς τα επιστημονικά πεδία του Τμήματος που τα οργανώνει και πληρούν τις προϋποθέσεις που εγγυώνται υψηλό επίπεδο σπουδών.

(Άρθρο 88) Η οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας των ΠΜΣ μπορεί να γίνεται διά ζώσης ή με μεθόδους σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης εν όλω ή εν μέρει, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 5089/2023 (Β' 4014).

Διαδικασία Ίδρυσης (Δ)ΠΜΣ

Τα βήματα για την ίδρυση ενός (Δ)ΠΜΣ είναι τα κάτωθι:

1. Απόφαση/εις της Συνέλευσης/ων του/των Τμήματος/ων για τα ΠΜΣ και αποστολή της στην Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών.
2. Υποβολή γνώμης της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών προς τη Σύγκλητο.
3. Απόφαση της Συγκλήτου για την έγκριση ίδρυσης ΠΜΣ και αποστολή της στο Τμήμα.
4. Προετοιμασία από το Τμήμα του φακέλου πιστοποίησης του ΠΜΣ και αποστολή του στην ΕΘΑΑΕ.
5. Πιστοποίηση από την ΕΘΑΑΕ.
6. Επικύρωση της απόφασης ίδρυσης ΠΜΣ από τη Σύγκλητο (μετά την πιστοποίηση) και αποστολή της στο Εθνικό Τυπογραφείο για τη σχετική δημοσίευση.
7. Κοινοποίηση της δημοσιευθείσας απόφασης ίδρυσης στο ΥΠΑΙΘ, με μέριμνα της Διεύθυνσης Ακαδημαϊκών Θεμάτων.

Ειδικότερα, ως προς τα παραπάνω:

1. Με την απόφαση ίδρυσης καθορίζονται τα ζητήματα που διέπουν την οργάνωση, λειτουργία και διαχείριση του ΠΜΣ και ρυθμίζονται κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα:
 - α) ο τίτλος του (Δ)ΠΜΣ και του διπλώματος που απονέμεται,

β) το αντικείμενο και ο σκοπός του προγράμματος, τα μαθησιακά αποτελέσματα και τα προσόντα που αποκτώνται από την επιτυχή παρακολούθηση αυτού,

γ) η χρονική διάρκεια λειτουργίας του (Δ)ΠΜΣ, η οποία δεν δύναται να είναι μικρότερη από δέκα (10) έτη, με δυνατότητα παράτασης, με την επιφύλαξη της μη πιστοποίησής του κατά την περιοδική αξιολόγηση του Τμήματος,

δ) οι κατηγορίες των πτυχιούχων που γίνονται δεκτές και τα λοιπά κριτήρια που είναι απαραίτητα ή συνεκτιμώνται κατά τη διαδικασία επιλογής των εισακτέων, καθώς και ο τρόπος απόδειξής τους,

ε) ο τρόπος αξιολόγησης, που δύναται να περιλαμβάνει τη διενέργεια εξετάσεων, την αξιολόγηση φακέλου και την προσωπική συνέντευξη, καθώς και η διαδικασία επιλογής των υποψηφίων,

στ) οι ειδικεύσεις του ΠΜΣ, που δύναται να οδηγούν στην απονομή διαφορετικού διπλώματος,

ζ) το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών ανά ειδίκευση, οι τίτλοι και η σύντομη περιγραφή (syllabus) των μαθημάτων, σεμιναρίων, εργαστηρίων και κλινικών ασκήσεων του ΠΜΣ, η διεξαγωγή πρακτικής άσκησης, η εκπόνηση διπλωματικής διατριβής ή η διεξαγωγή άλλων εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων που ορίζονται ως υποχρεωτικές ή επιλογής για την επιτυχή ολοκλήρωση του ΠΜΣ, με αναφορά του αριθμού των πιστωτικών μονάδων (European Credit Transfer and Accumulation System ECTS) που απονέμονται ανά περίπτωση,

η) ο συνολικός αριθμός των πιστωτικών μονάδων (ECTS) που απονέμεται ανά ειδίκευση ΠΜΣ, εφόσον υπάρχουν περισσότερες από μια (1) ειδικεύσεις, ο οποίος δεν δύναται να είναι μικρότερος από εξήντα (60) πιστωτικές μονάδες (ECTS), καθώς και ο αριθμός των ακαδημαϊκών εξαμήνων του προγράμματος,

θ) η επίσημη γλώσσα διεξαγωγής του προγράμματος και η γλώσσα εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας, η οποία δύναται να διαφέρει της ελληνικής,

ι) ο ανώτατος αριθμός εισακτέων μεταπτυχιακών φοιτητών του, ή ο ανώτατος αριθμός εισακτέων ανά ειδίκευση του ΠΜΣ, εφόσον υφίστανται ειδικεύσεις,

ια) οι πηγές χρηματοδότησης του ΠΜΣ και το ύψος των τελών φοίτησης, εφόσον καθορίζονται τέλη φοίτησης,

ιβ) τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των φοιτητών,

ιγ) η δυνατότητα χορήγησης υποτροφιών με κριτήρια αριστείας, καθώς και παροχής ανταποδοτικών υποτροφιών,

ιδ) ο τρόπος οργάνωσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας των ΠΜΣ, διά ζώσης ή με μεθόδους σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης εν όλω ή εν μέρει,

ιε) η δυνατότητα παροχής του προγράμματος ως μερικής φοίτησης,

ιστ) κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη λειτουργία του προγράμματος και τον κανονισμό λειτουργίας του προγράμματος.

Η εισήγηση της Συνέλευσης του Τμήματος συνοδεύεται απαραίτητως από:

α) αναλυτικό προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων για τα πρώτα πέντε (5) έτη λειτουργίας του προγράμματος στον οποίο συμπεριλαμβάνονται οι πάσης φύσεως πόροι του ΠΜΣ, το λειτουργικό του κόστος, όπως αμοιβές για τη διοικητική -

τεχνική υποστήριξη του προγράμματος, αμοιβές διδακτικού προσωπικού, δαπάνες μετακίνησης, εξοπλισμού και υλικοτεχνικής υποδομής και λοιπές λειτουργικές δαπάνες.

- **Ως προς τα έσοδα** αναγράφονται οι πηγές χρηματοδότησης και τα αντίστοιχα ποσά - αναμενόμενες εισροές από κάθε πηγή χρηματοδότησης. Οι πόροι ενός ΠΜΣ, σύμφωνα με το άρθρο 84, δύνανται να προέρχονται από: α) τέλη φοίτησης, β) δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις, γ) κληροδοτήματα, δ) πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα, ε) ιδίους πόρους του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (ΑΕΙ) και στ) τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων.
- **Ως προς τα έξοδα** αναγράφονται οι κατηγορίες των λειτουργικών εξόδων, και τα αντίστοιχα ποσά - αναμενόμενες εκροές, τα οποία κατανέμονται σε:
 - ❖ δαπάνες εξοπλισμού και δαπάνες λογισμικού,
 - ❖ δαπάνες χορήγησης υποτροφιών σε μεταπτυχιακούς φοιτητές,
 - ❖ δαπάνες αναλωσίμων,
 - ❖ δαπάνες μετακινήσεων διδασκόντων του ΠΜΣ,
 - ❖ δαπάνες μετακινήσεων φοιτητών του ΠΜΣ για εκπαιδευτικούς σκοπούς,
 - ❖ αμοιβές διδασκαλίας τακτικού προσωπικού των Α.Ε.Ι. και ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων που συμμετέχουν στην οργάνωση του ΠΜΣ,
 - ❖ αμοιβές έκτακτου διδακτικού προσωπικού των Α.Ε.Ι. που συμμετέχουν στην οργάνωση του ΠΜΣ,
 - ❖ αμοιβές διδασκαλίας προσωπικού της παρ. 5 του άρθρου 36 του ν. 4485/2017
 - ❖ αμοιβές διοικητικής και τεχνικής υποστήριξης,
 - ❖ λοιπές δαπάνες, όπως ιδίως έξοδα δημοσιότητας προβολής, αγοράς εκπαιδευτικού υλικού, οργάνωσης συνεδρίου, δαπάνες εργασιών πεδίου
- Οι αμοιβές του τακτικού διδακτικού, τεχνικού και διοικητικού προσωπικού αφορούν εργασία που υπερβαίνει τις κατά νόμο υποχρεώσεις τους.
- Σύμφωνα με την περίπτ. α' της παρ. 4 του άρθρου 84 του ν. 4957/2022 **το τριάντα τοις εκατό (30%) των συνολικών εσόδων που προέρχονται από τέλη φοίτησης** παρακρατείται από τον ΕΛΚΕ για την οικονομική διαχείριση των ΠΜΣ.
- Επί των εσόδων που προέρχονται από α) δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις, β) κληροδοτήματα και γ) πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα γίνεται παρακράτηση υπέρ ΕΛΚΕ **σε ποσοστό 12%**.

β) μελέτη σκοπιμότητας και βιωσιμότητας του προς ίδρυση προγράμματος, στην οποία εκτίθενται αναλυτικά οι επιστημονικοί και κοινωνικοί λόγοι που καθιστούν αναγκαία και σημαντική τη λειτουργία του ΠΜΣ, η επιστημονική του συνοχή, η σύνδεσή του με τα προγράμματα σπουδών πρώτου κύκλου του Τμήματος που παρέχονται, το διδακτικό προσωπικό που αναμένεται να διδάξει στο ΠΜΣ, το υπάρχον διδακτικό προσωπικό του Τμήματος με συναφές γνωστικό αντικείμενο, καθώς και το λοιπό προσωπικό που πρόκειται να υποστηρίξει την οργάνωση και λειτουργία του ΠΜΣ, η υλικοτεχνική δομή, ο εξοπλισμός και οι κτηριακές υποδομές που αναμένεται να χρησιμοποιηθούν για τη λειτουργία του ΠΜΣ.

Ειδικότερα, για την τεκμηρίωση ύπαρξης βασικής υποδομής και αναγκαίου εξοπλισμού του προς ίδρυση ΠΜΣ δύναται να περιέχονται ιδίως τα εξής:

- αναγραφή των προγραμμάτων ΠΜΣ που οργανώνονται από το Τμήμα και αιτιολόγηση της διαθεσιμότητας/ύπαρξης των υποδομών και της δυνατότητας του διδακτικού προσωπικού να εμπλακεί σε ένα επιπλέον πρόγραμμα χωρίς να αμελήσει τις κατά νόμο υποχρεώσεις του.
- αναγραφή των προγραμμάτων αντίστοιχου περιεχομένου (γνωστικού αντικειμένου) που οργανώνονται στην ημεδαπή - ενδεικτική μελέτη προσφοράς και ζήτησης του συγκεκριμένου αντικειμένου στην ημεδαπή είναι επιθυμητή.
- τις εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης που προβλέπονται, πλην της αύξησης των τελών φοίτησης, αν ο αριθμός των φοιτητών δεν είναι ο αναμενόμενος για να υλοποιηθεί ο προτεινόμενος προϋπολογισμός.
- η υλικοτεχνική δομή, ο εξοπλισμός και οι κτηριακές υποδομές που αναμένεται να χρησιμοποιηθούν για τη λειτουργία του προγράμματος.
- η οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας του ΠΜΣ διά ζώσης ή με μεθόδους σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης εν όλω ή εν μέρει.

2. Απόφαση της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών: Με επιμέλεια του Τμήματος η Εισήγηση της Συνέλευσης με όλα τα συνοδευτικά έγγραφα αυτής αποστέλλονται στην Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών ΠΑΜΑΚ.

3. Απόφαση της Συγκλήτου

Η Σύγκλητος λαμβάνει απόφαση επί της Εισήγησης της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών για την ίδρυση του ΠΜΣ.

4. Προετοιμασία του φακέλου για πιστοποίηση

Μετά την έγκριση της Συγκλήτου, με ευθύνη του Τμήματος, αποστέλλεται στην ΕΘ.Α.Α.Ε. η πρόταση πιστοποίησης του υπό ίδρυση ΠΜΣ σύμφωνα με την περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 8 του ν. 4653/2020 (Α' 12). Μετά από την ίδρυσή τους, τα ΠΜΣ πιστοποιούνται περιοδικά, σύμφωνα με την υποπερ. ββ) της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 8 του ν. 4653/2020, στο πλαίσιο της αξιολόγησης της ακαδημαϊκής μονάδας στην οποία εντάσσονται.

Σε περίπτωση τροποποίησης της απόφασης ίδρυσης, απαιτείται εκ νέου πιστοποίηση του ΠΜΣ από την ΕΘ.Α.Α.Ε., εφόσον η τροποποίηση αφορά: 1) το αντικείμενο, τον σκοπό του προγράμματος, τα μαθησιακά αποτελέσματα και τα προσόντα που αποκτώνται από την επιτυχή παρακολούθηση αυτού και 2) τις ειδικεύσεις του ΠΜΣ, που δύναται να οδηγούν στην απονομή διαφορετικού διπλώματος, σε στοιχεία των περ. β) και στ) της παρ. 3.

4. Πιστοποίηση του ΠΜΣ από την ΕΘ.Α.Α.Ε.

Κοινοποίηση από την ΕΘ.Α.Α.Ε. της απόφασης Πιστοποίησης του ΠΜΣ.

5. Επικύρωση από τη Σύγκλητο της απόφασης ίδρυσης μετά την Πιστοποίηση

Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας πιστοποίησης από την ΕΘ.Α.Α.Ε. του υπό ίδρυση ΠΜΣ η απόφαση ίδρυσης υποβάλλεται εκ νέου στη Σύγκλητο για την επικύρωσή της.

6. ΦΕΚ με τη δημοσίευση της απόφασης ίδρυσης του ΠΜΣ

Η απόφαση της Συγκλήτου αποστέλλεται από τη Γραμματεία Συγκλήτου στο Εθνικό Τυπογραφείο για τη σχετική δημοσίευση.

7. Κοινοποίηση της απόφασης ίδρυσης του ΠΜΣ στο ΥΠΑΙΘ

Η απόφαση ίδρυσης του ΠΜΣ κοινοποιείται στον Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού εντός δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία δημοσίευσής της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ίδρυση Διατμηματικού / Διδρυματικού ΠΜΣ

Για τα (Δ)ΠΜΣ που οργανώνονται από περισσότερα από ένα (1) Τμήματα του ίδιου (Διατμηματικά) ή άλλου ΑΕΙ της ημεδαπής (Διδρυματικά), συμπληρωματικά με τα ανωτέρω, ισχύουν τα εξής:

- Μεταξύ των συνεργαζόμενων Τμημάτων καταρτίζεται **ειδικό πρωτόκολλο συνεργασίας**, το οποίο περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία της Εισήγησης της Συνέλευσης και των συνοδευτικών εγγράφων, τις υποχρεώσεις κάθε συνεργαζόμενου Τμήματος, τον αριθμό των μελών της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών, τη συμμετοχή και την εκπροσώπηση κάθε συνεργαζόμενου Τμήματος στα όργανα του ΠΜΣ, τη διαδικασία ανάδειξης του Διευθυντή του ΠΜΣ, το ΑΕΙ το οποίο αναλαμβάνει τη διοικητική υποστήριξη του προγράμματος, τη μεθοδολογία κατανομής των πόρων του ΠΜΣ και κάθε άλλο θέμα που είναι αναγκαίο για την εύρυθμη λειτουργία του.
Το **ειδικό πρωτόκολλο συνεργασίας** εγκρίνεται από τη Σύγκλητο ταυτόχρονα με την απόφαση για την ίδρυση του (Δ)ΠΜΣ, κατόπιν εισήγησης της Συνέλευσης κάθε συνεργαζόμενου Τμήματος.
Στην περίπτωση Διδρυματικού ΠΜΣ η απόφαση ίδρυσης επισπεύδεται από το ΑΕΙ που αναλαμβάνει τη διοικητική υποστήριξη του προγράμματος.

Δύνανται να οργανώνονται ΠΜΣ από Τμήμα του Πανεπιστημίου Μακεδονίας σε σύμπραξη με Ανώτατα Στρατιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, Ανώτατες Εκκλησιαστικές Ακαδημίες, ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α΄ 258), Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Ινστιτούτα, την Ακαδημία Αθηνών, το Ίδρυμα Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών, ιδρύματα και ερευνητικούς οργανισμούς της αλλοδαπής, ευρωπαϊκούς και διεθνείς φορείς και οργανισμούς, καθώς και αναγνωρισμένους επιστημονικούς φορείς και ενώσεις που λειτουργούν υπό τη μορφή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου. Δεν επιτρέπεται η σύμπραξη με εκπαιδευτικούς φορείς μη τυπικής μεταλυκειακής εκπαίδευσης του ν. 3696/2008 (Α΄ 177). Σε περίπτωση συμπράξεων με φορείς που δεν παρέχουν ισότιμη εκπαίδευση και ισότιμα πτυχία με τα ΑΕΙ, η ακαδημαϊκή λειτουργία του ΠΜΣ ανήκει αποκλειστικά στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας. Η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου Μακεδονίας εγκρίνει το **ειδικό πρωτόκολλο συνεργασίας** για την οργάνωση αυτών των κοινών ΠΜΣ, το οποίο περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα στοιχεία της Απόφασης/Εισήγησης της Συνέλευσης και τη συνεισφορά κάθε συνεργαζόμενου φορέα σε ανθρώπινους πόρους, χρήση εργαστηριακών υποδομών και πρακτική άσκηση.